

Bryssel den 28.5.2018
SWD(2018) 250 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGEN

Följedokument till

förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning

om minimikrav för återanvändning av vatten

{COM(2018) 337 final} - {SEC(2018) 249 final} - {SWD(2018) 249 final}

Konsekvensbedömning av ett förslag till rättsakt om minimikrav för återanvändning av vatten

A. Behov av åtgärder
Varför? Vilket problem behöver åtgärdas? Högst 11 rader

I dag lider en tredjedel av EU:s territorium av vattenstress hela året, och vattenbrist är ett problem för många av EU:s medlemsstater. Enligt prognoserna för klimatförändringen kommer problemet att öka i EU under de kommande decennierna. Minskad tillgång påverkar EU:s medborgare och ekonomiska sektorer (jordbruk, turism, industri, energi och transporter) negativt. Detta kan påverka konkurrenskraften och den inre marknaden. Som ett led i en integrerad strategi för vattenförvaltning som inkluderar vattenbesparing och åtgärder för att effektivisera vattenanvändningen, kan renat vatten från städernas reningsverk erbjuda en tillförlitlig alternativ vattenförsörjning för olika syften såsom bevattning inom jordbruket och grundvattenbildning. Återanvändningen av vatten i EU i dag ligger långt under dess betydande potential trots att sådan återanvändning har lägre miljöpåverkan än vattenöverföringar eller avsättning och kan erbjuda miljömässiga, ekonomiska och sociala fördelar. Initiativet är därför avsett som ett svar på **det övergripande problemet med en alltför begränsad återanvändning av vatten och väntas i hög grad bidra till att minska vattenbristen i EU**. Behovet av åtgärder på EU-nivå har erkänts i strategin (2012) och tagits upp i handlingsplanen för en cirkulär ekonomi (2015) och kommissionens arbetsprogram.

Vad förväntas initiativet leda till? Högst 8 rader

Det allmänna syftet är att bidra till att minska vattenbristen i EU, i samband med anpassningen till klimatförändringen, i första hand genom ökad återanvändning av vatten för bevattning inom jordbruket där detta är relevant och kostnadseffektivt samtidigt som man säkerställer ett fortsatt folkhälso- och miljöskydd på hög nivå. Framför allt kan man genom en gemensam strategi för återanvändning av vatten för bevattning inom jordbruket i EU skapa gynnsamma förutsättningar som underlättar en effektivare förvaltning av knappa vattenresurser. Gemensamma minimikrav förväntas leda till en hög skydds nivå för konsumenter, arbetstagare och andra exponerade personer samt för miljön, framför allt vattenresurser och beroende ekosystem och jordmåner. Mer indirekt förväntas de påverka allmänhetens uppfattning positivt.

Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå? Högst 7 rader

EU:s medlemsstater delar på 60 % av EU:s avrinningsdistrikt, vilket gör att det krävs åtgärder på EU-nivå för att hantera vattenförvaltning och föroreningar. De tekniska hindren och de tillhörande kostnaderna för återanvändning av vatten blir onödigt höga om medlemsstaterna agerar på egen hand. Detta gäller även teknikleverantörer som är företag på EU-nivå. EU-åtgärder för bevattning inom jordbruket är också motiverade för att förhindra att olika nationella krav inverkar negativt på konkurrensvillkoren och orsakar hinder på den inre marknaden för jordbruksprodukter som bevattnas med återvunnet vatten. Detta behov av EU-åtgärder bekräftades av de omfattande samråden med allmänheten och intressenter. När det gäller grundvattenbildning har det visat sig att det inte är proportionellt med lagstiftning på EU-nivå på grund av den starka lokala dimensionen.

B. Lösningar
Vilka alternativ, både lagstiftning och andra åtgärder, har övervägts? Finns det ett rekommenderat alternativ? Varför? Högst 14 rader

För att ta itu med problemet och uppfylla målen har följande politiska alternativ övervägts för bevattning inom jordbruket: 1) ett rättsligt instrument som garanterar att jordbruksprodukter är säkra genom en strategi som "passar alla" och skyddar den lokala folkhälsan och miljön, 2) ett rättsligt instrument som garanterar att jordbruksprodukter är säkra genom en strategi som "anpassas till syftet" och som skyddar den lokala folkhälsan och miljön och 3) ett vägledande dokument om jordbruksprodukters säkerhet och skydd av den lokala folkhälsan och miljön. Analyserna och jämförelsen av alternativen ledde fram till slutsatsen att det föredagna alternativet för bevattning inom jordbruket är alternativ 2, eftersom ett sådant alternativ kan ge en större volym av renat avloppsvatten till lägre kostnad än de andra alternativen och på så sätt garantera det bästa resultatet när det gäller att uppnå det övergripande målet.

Det diskuteras om det rättsliga instrumentet bör vara ett direktiv eller en förordning och båda alternativen anses vara lämpliga, vart och ett med vissa för- och nackdelar. En förordning skulle passa bättre med tanke på initiativets stödjande natur, medan ett direktiv kan ge medlemsstaterna större flexibilitet och en möjlighet att fastställa striktare nationella krav (samtidigt som det medför en börda i samband med införlivandet för samtliga medlemsstater, inklusive de stater där återanvändning av vatten inte är relevant för närvarande).

Vem stöder vilket alternativ? Högst 7 rader

Återanvändning av vatten som en allmän princip stöds av alla intressenter och allmänheten. När det gäller bevattning inom jordbruket ger framför allt de medlemsstater som redan tillämpar återanvändning av vatten ett kraftigt stöd till ett rättsligt instrument från EU. Övriga medlemsstater är i allmänhet positiva, så länge som återanvändning av vatten inte blir obligatoriskt. Även jordbrukssektorn är positiv, under förutsättning att flexibilitet för lokala förhållanden och kostnadseffektivitet garanteras. Privata företag är mest positiva bland intressenterna och ser också de ekonomiska möjligheterna. Icke-statliga organisationer stöder i allmänhet förslaget.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vad är nyttan med det rekommenderade alternativet (om sådant alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)? Högst 12 rader

För bevattnings inom jordbruket skulle en EU-rättsakt med en strategi som "anpassas till syftet" och riskhantering medföra de största miljömässiga, ekonomiska och sociala fördelarna. I samband med en integrerad strategi för vattenförvaltning och klimatförändringsanpassning kunde jordbrukarna dra nytta av en säkrare vattenförsörjning, bland annat under torrperioder när andra bevattningskällor kanske inte finns tillgängliga. Det skulle framför allt bidra till att lindra vattenstress genom ett ökat upptag av återanvänt vatten till låga priser och nå upp till 6,6 miljarder m³ per år, jämfört med en nuvarande baslinje på 1,7 miljarder m³. Det skulle dessutom skapa likvärdiga förutsättningar för investerare och skapa säkerhet för distributionen av de berörda produkterna på den inre marknaden och därigenom också bidra till ett ökat förtroende för bevattnings med återvunnet vatten bland allmänheten.

Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet (om sådant alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)? Högst 12 rader

För bevattnings inom jordbruket skulle en EU-förordning med en strategi som "anpassas till syftet" förväntas kräva investeringar för att rena de tillgängliga vattenvolymer på 38 euro / (m³/dag) medan de med en strategi som "passar alla" skulle öka till 271 euro / (m³/dag). En investering på mindre än 700 miljoner euro skulle göra det möjligt att rena över 6,6 miljarder m³ varje år under samma kostnadströskel enligt strategin som "anpassas till syftet" jämfört med en investering på cirka 600 miljoner euro för enbart cirka 800 miljoner m³ årligen enligt strategin som "passar alla", i båda fallen med en total kostnad för återvunnet vatten på under 0,5 euro/m³.

Hur påverkas företagen, särskilt små och medelstora företag och mikroföretag? Högst 8 rader

Initiativet förväntas få effekt för såväl teknikleverantörer som jordbruksföretag. Båda inkluderar små och medelstora företag. Det kommer att skapa nya möjligheter för små och medelstora företag med inriktning på återanvändning av vatten, till exempel nya arbetstillfällen och tillämpning av innovativa lösningar inom teknik för återanvändning av vatten, innovativa övervakningssystem och analystekniker för att uppfylla de nya kraven. Jordbruksföretag, inklusive små och medelstora företag, som är de största förbrukarna av sötvatten i medlemsstaterna, skulle dra nytta av en säker tillgång på vattenresurser. Kapitalinvesteringar för att inrätta bevattningsinfrastruktur kan bli en betydande kostnad. Mikroföretag samt små och medelstora jordbruksföretag skulle inte påverkas oproportionellt.

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad? Högst 4 rader

Den tillkommande administrativa bördan blir minimal. Befintliga rapportströmmar enligt ramdirektivet om vatten och direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse kommer främst att utnyttjas. Endast begränsade ytterligare övervaknings- och rapporteringskrav tillkommer. Medlemsstaterna kommer att behöva inrätta nödvändiga tillståndsförfaranden. Operatörerna kommer att få ansvaret för övervakning av kvaliteten på det återvunna vattnet.

Uppstår andra betydande konsekvenser? Max 6 rader

Initiativet kommer att bidra till övergången till en cirkulär ekonomi och genomförandet av det hållbara utvecklingsmålet nr 6 om rent vatten och sanitet. Det kan dessutom komplettera den pågående moderniseringen och förenklingen av den gemensamma jordbrukspolitiken.

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över? Högst 4 rader

Förslaget till rättsligt instrument kommer att omfatta ett kommittéförfarande för att anpassa bilagorna (minimikrav och centrala riskhanteringsuppgifter) till de vetenskapliga framstegen vid behov. Det kommer också att omfatta en allmän översynsklausul (efter sex år).